

det jo gaaet med alle Love! Har der overhovedet kunnet være Tanke om, at vi i de senere Aar have kunnet faae en eneste Reform gennemført med nogen virkelig Frihed i, hvor man med Sandhed kunde tale om Selvstyrelsens Princip? (Modsigelse). Ja, man vil ikke godkjende dette Princip, det faaer at være, men vi kunne ikke nøies med Mindre, naar vi skulde have vore Dnsfer opfyldte, og vi tro paa Folkets Evne til Selvstyrelse i Sager, som angaa dets Ve og Vel. De Herrer tro ikke paa dette. Grunden, hvorfor jeg begjærede Ordet, var, fordi jeg vilde bringe det ærede Medlem for Odense Amts 3die Valgkreds en Tak, og jeg antager, at jeg kan gjøre det ogsaa paa mine ydste Kollegaers Vegne — de fynske Kollegaer skulde vist nok vide at vise deres Paakjænnelse her eller ved en anden Leilighed — fordi han gav os disse faderlige Formaning, at vi skulde vogte os for at gjøre det Skridt, hvorom der her er Tale. Det ærede Medlem vilde, sagde han, have Saaet fast og sit Navn indskrevet i Historiens Aarbøger som den Talsmand for Bondestanden, der havde reist sig her og advaaret sine Kolleger af Bondestanden mod at gjøre dette farlige Skridt. Ja, jeg har ikke Noget imod, at han bliver omgivet med en vis Glorie, det skal jeg ikke misunde det ærede Medlem; men jeg vil alligevel sige, at jeg kunde have ønsket, at det ærede Medlems Navn kunde have staaet ved Siden af hans Standsfællers i Historien i Henseende til Handling. Det forekommer mig, at det vilde have set fuldstændig saa smukt ud, som det nu kommer til at tage sig ud ved Siden af hans Standsfællers. Som sagt, min Betragtning af denne Sag er ligesaa alvorlig som de Herrer, og jeg gaar meget nødig til at bruge det yberste konstitutionelle Middel, der er os givet; men som alle allerede har udviklet, den Omstændighed tvinger mig dertil, at jeg saa godt kan forudsæ, at det er ligesom umuligt at komme nogetsteds ad Lovgivningens Vej med den nuværende Regjering. Dette have vi haft god Tid til at overveie. Vi vide alle, hvorledes det gik, da vi skiltes fra hinanden sidst, at der var en Del, der mente, at det isjor ikke var den rette Tid til at gjøre et saadant Skridt; men de haabede, at Forholdene vilde stille sig anderledes, naar vi kom sammen paany. Deri ere de blevene stufede. Den samme Regjering møder os med ligesaa stor Uvillie som dengang, det kan vist ingen negte; den er næsten forstærket. De Udtalelser, vi have hørt fra Ministerbordet, ere ikke af den Slags, at vi skulde gjøre os Tanke om nogen Forandring; hverken Ansigtterne eller Udtalelserne have tydet derpaa. Jeg ønsker at gaa ud af denne Sal hellere idag end imorgen, og jeg gjør det med den fulde Fortrøstning, at det danske Folk skal sidde til Doms over os. Det ærede Medlem for Kjøbenhavns 5te Valgkreds (Wille) talte jo rigtignok om, at Folket i Danmark Intet havde at betyde. Det er en ny Doktrin, som jeg ikke tidligere har kjendt;

jeg veed nok, at han hentydede til, at Folket ikke sad til Doms, men at det var Statsmagterne, der vare i Kamp. Det var det ærede Medlems Forklaring; jeg vil ikke gjøre ham Uret, men Meningen maa dog være den, at hvad det danske Folk siger, kan ikke afgjøre Striden. Derfor dette er Tilfældet, hvorfor saa opløse? Hvorfor ikke gribe til andre Midler, jeg kjender nu intet andet, og jeg lyttede med meget spændt Opmærksomhed, dengang det ærede Medlem kom med denne Sætning om de Midler, der kunde bruges, men jeg hørte ikke noget. Min ærede Sidemand siger, at man kunde jage Nigsdagen bort; det tror jeg dog ikke, at man kan, undtagen paa den Maade, som er den konstitutionelle, at man kan opløse os; men vi komme igjen, komme her forstærkede igjen. (Afbrudelse.) — Jeg har den Driftighed at sige dette, saa overbevist er jeg om vor Sags Nødsørdighed, trods alle de lærde Lærdomme, der ere fremsatte med den største Begavelse, og trods alle de Krumspring, vi have set, og de modsatte Lærdomme, som man har prædiket saa tidt. Jeg tror, at det danske Folk forstaaer dem saa godt, at det nok skal vide, at dette Flertal kommer tilbage og kommer forstærket tilbage, selv om man opløser 100 Gange. Jeg anvender et saa stort Tal, fordi det synes, at Opløsninger ere det, som Ministeriet nærmest er fattet paa. Ver saa artig! Saa faae vi dog en Afgjærelse af Spørgsmaalet, og dette vil jeg ønske, thi en saadan Tingenes Tilstand som den nuværende kan ikke være ønskelig for nogen af Parterne. Det er jo sagt af de foregaaende Talere paa en meget mere kraftig og energisk Maade, end jeg er i Stand til, at vi anse det her omhandlede Middel for fuldstændigt lovligt og berettiget ifølge Begivenhedernes Gang, naar vi ikke vilde blive siddende her og slæbe den ene Session hen efter den anden uden mindste Udbytte. Dette er den ganske naturlige Grund, hvorfor de 53 gjøre dette Skridt, og det kan ikke nytte, at man her møder os med, at vi have bundet os til Dette og Hint. Det lader til, at det, at have bundet sig, er saa ganske uhørt, som om det var ulovligt, som om man fornærmede sine Modstandere derved. Heller ikke denne Doktrin kan jeg begribe; thi, selv om det var Tilfældet, at de 53 havde bundet sig til en bestemt Tanke og en bestemt Handling, saa er det slet af fri Villie. Jeg betvivler meget, om ikke vore Modstandere mange Gange under alvorlige Kampe og Forhold have gjort akkurat det Samme, og det er vel fra deres Side gjort med samme Overlæg og fri Villie som af de 53. Jeg slutter for mit Vedkommende med at sige, at det ganske vist er en alvorlig Tid, vi gaa i Møde, men hvor alvorlig den end vil blive, og hvilke Kampe, der end vilde blive førte, hvis den nuværende Regjering ikke vil vige sin Plads, og en anden ikke vil være mere medgjørlig, saa er dette Skridt dog det eneste, vi kunne gjøre for at komme ud af dette Uføre.